

20/6 19³⁰

Slavkov

zámek, Rubensův sál

Opus13

Sonoko Miriam Welde,
Edvard Erdal / housle

Albin Uusijärvi / viola

Daniel Thorell / violoncello

Ve spolupráci



WIGMORE HALL

Dnešní koncert je jednou z cen Wigmore Hall International String Quartet Competition pro Opus13 jako absolutního vítěze soutěže v roce 2025.

Program

Britta Byström (*1977)

Obrazy z plovoucího světa / Images From The Floating World

I. Con moto

II. Ritmico

III. Leggiero

IV. Grazioso

V. Energico

VI. Con moto

Edvard Hagerup Grieg (1843–1907)

Solvejžina píseň

z: Peer Gynt, op. 23

úprava pro smyčcové kvarteto: Opus13

Edvard Hagerup Grieg

Smyčcový kvartet č. 1, op. 27

I. Un poco andante – Allegro molto ed agitato

II. Romanze: Andantino

III. Intermezzo: Allegro molto marcato – Più vivo e scherzando

IV. Finale: Lento – Presto al saltarello

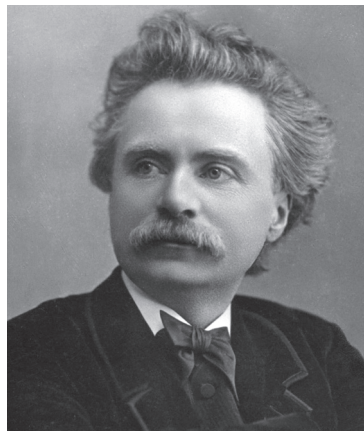


Foto: Arne Hyckenberg

Britta Byström je současná švédská skladatelka, která komponuje díla pro nevýznamnější světové orchestry, komorní ansámblly i divadla. V dětství hrála na trubku a už během dospívání komponovala první skladby. V osmnácti letech byla přijata na Královskou hudební akademii ve Stockholmu na obor skladba. Její záběr je široký, tvoří symfonie, koncerty, opery, komorní hudbu, písně i sbory. K dnešnímu dni má na svém kontě více 140 skladeb, za mnohé z nich získala respektovaná ocenění.

Dnes uváděný smyčcový kvartet s názvem *Images From The Floating World* (Obrazy z plovoucího světa) je vlastně komorní suitou, ve které se hudba odvíjí jako sled prchavých zvukových obrazů. Název odkazuje na typ umění Ukiyo-e, tradiční japonský žánr maleb a dřevorytů, které zobrazují každodenní život – radosti, krásu, ale též nevyhnutelnou smrt. Prostřednictvím mozaikové struktury, průhledných textur a rafinovaných barev zde skladatelka vytváří jedinečný svět, díky kterému se v každé větě postupně vynořuje samostatný obraz. Dílo je inspirováno severskou ságou Njáls, která se zabývá tématem krevní msty

v islandském společenství 10. století. Hudebně ji skladatelka zachycuje zprvu lehkou až křehkou hudbou, pod jejímž povrchem začínají znít disonance a objevovat se trhliny, podobně jako v životě. Kvartet premiérovalo v září 2019 kvarteto Taiga v dánském městě Aarhus.



Nejslavnější norský skladatel **Edvard Hagerup Grieg** je znám především díky *Klavírnímu koncertu a moll* nebo scénické hudbě k Ibsenově dramatu *Peer Gynt*. Jeho komorní hudba je zaměřená zejména na klavír, neboť Grieg byl vynikajícím klavíristou; například *Lyrických kusů* zkomponoval dohromady 66, písní pro zpěv a klavír pak více než 140. Oproti tomu komorní hudby pro více nástrojů Grieg ve svém skladatelském odkaze mnoho nemá: tři sonáty pro housle a klavír, jednu pro violoncello a klavír a dva smyčcové kvartety, přičemž ten druhý zůstal nedokončen. Torza zůstala i z klavírního kvartetu a kvintetu a raný smyčcový kvartet v tónině d moll je dnes ztracen.

Kompozice *Smyčcového kvartetu č. 1 g moll, op. 27*, který dnes uslyšíme, spadá do skladatelova středního tvůrčího období. To je ohraničeno lety 1877–1884, kdy se z ruchu hlavního města Oslo přestěhoval na norský venkov. S manželkou Ninou žil na statku na východním břehu Soerfjordu uprostřed národního

parku Hardanger, obklopen norskou přírodou a folklorem. Toto období lze označit za šťastnou tvůrčí periodu, během níž vzniklo asi čtrnáct opusových čísel.

Když Griegův kvartet poprvé uslyšel Ferenc Liszt, prohlásil: „Je to už dlouho, kdy jsem se naposledy setkal s novou skladbou, která by mě zaujala tak, jako toto osobité a obdivuhodné Griegové dílo.“ Hudební jazyk kvartetu je na dobu svého vzniku poměrně radikální. Mnozí muzikologové i hudební kritici nazývají kvartet mostem mezi pozdními kvartety Beethovenovými a Debussyho jediným smyčcovým kvartetem.

Griegův skladatelský styl je velmi osobitý, celý kvartet je totiž postaven na melodii Griegovy písně *Spillemaend*, první ze *Šesti písní, op. 25*; do češtiny bychom její titul mohli přeložit jako *Minstrelové* nebo *Bardi*. Tvoří základní stavební jednotku všech čtyř vět. Úvodní motiv klesající oktávy přes velkou septimu do kvinty nalezneme i v Griegově zmíněném slavném klavírním koncertě. Toto motivické jádro prostupuje celým kvartetem, a tím je docíleno velmi kompaktního celku i přesto, že má každá věta jiný charakter. Druhým výrazným znakem díla je převládající homofonní sazba a celková až symfonická hutnost zvukové masy. Skladatel byl za to později kritizován, on sám k tomu podotkl: „Kvartet není navržen tak, aby jen občas rozdával záblesky brilantnosti. Usiluji v něm o šíři i vzletnost, a především o plný zvuk nástrojů, pro které je napsán.“ První provedení kvartetu se konalo v Kolíně nad Rýnem v říjnu roku 1878, zahrálo ho kvarteto Roberta Heckmanna.

Norsko-švédské smyčcové kvarteto Opus13 si pro dnešní večer připravilo ještě jednu ukázkou z Griegova díla, a sice slavnou *Solvejžinu píseň*. Původně lyrická sopránová árie byla součástí Griegovy scénické hudby k dramatu *Peer Gynt* Henrika Ibsena. Opus13 *Solvejžinu píseň* zahraje ve vlastní úpravě pro smyčcové kvarteto.

Kryštof Spirit



Mladé norskó-švédské kvarteto **Opus13** si rychle buduje renomé na mezinárodní komorní scéně. V loňském roce se stalo vítězem dvou prestižních mezinárodních soutěží smyčcových kvartet, a to při londýnské Wigmore Hall a v Bordeaux. Letos mu byla udělena respektovaná Borletti-Buitoni Trust Award, dále hudební cena Sixtena Gemzéuse a bylo vybráno jako soubor programu BBC New Generation Artists. Jejich debutové album s Mendelssohnovými a Griegovými díly vyjde na labelu Alpha Classics na podzim tohoto roku.

Kvarteto pojmenované podle Mendelssohna mladistvě vášnivého Smyčcového kvartetu a moll, op. 13 – prvního díla, které společně zahráli –, bylo založeno v Oslu v roce 2014 čtyřmi teenagery toužícími ponořit se do světa smyčcových kvartet. Kromě interpretace základního repertoáru smyčcových kvartet od skladatelů, jako jsou Mozart, Bartók či Schubert, je Opus13 vášnivým ambasadorem severské klasické a soudobé hudby a do svého programu často zařazuje díla Griegova, Stenhammarova, Tarródiho, Fagwerlundova či Brity Byström. Pouští se také do spoluprací překračujících žánry, vystupuje s

norskými lidovými či populárními umělci. Členové kvarteta jsou zakladatelé a umělečtí vedoucí festivalu komorní hudby v norském Lillehammeru.

Mezi letošní významná vystoupení Opus13 patří koncerty v Concertgebouw v Amsterdamu, Wigmore Hall v Londýně, Laeishalle v Hamburku, v Essenské filharmonii či v De Doelen v Rotterdamu a Konserthus ve Stockholmu. Po tři sezóny je rezidentem Leeds International Chamber Series, letos se vrací do Jižní Koreje a absolvuje své první turné po Japonsku.

Opus13 spolupracuje se slavnými umělci, jako jsou Janine Jansen, Leif Ove Andsnes, Tabea Zimmermann nebo Anne Sofie von Otter. Jejich hudební vývoj formovaly osobnosti, jako jsou Bjørg Lewis a Berit Cardas z Vertavo Quartet nebo violista Tim Frederiksen. Od roku 2025 kvarteto studuje také u Olivera Willeho z německého Kuss Quartett.

Hráči kvarteta mají k dispozici výjimečné nástroje:

Sonoko Miriam Welde – Antonio Stradivari (1736), housle zapůjčené z charitativního fondu Anderse Sveaase

Edvard Erdal – Giovanni Battista Guadagnini (1751), housle zapůjčené od Dextra Musica

Albin Uusijärvi – Christoph Landon (2008), viola

Daniel Thorell – Giuseppe & Antonio Gagliano (1772), violoncello zapůjčené od Nadace Järnåker

Pozvánka na koncert

úť 23/6
Telč

Panský dvůr, 19³⁰



Calidore Quartet

**S. Barber, E. W. Korngold,
J. Williams, W. Marsalis**

Program Sounds of America do Telče přivážejí hosté ze Zlatého státu! Renomované kalifornské kvarteto Calidore je proslulé stylovou všestranností a v jeho festivalovém programu samozřejmě nechybí ani výlet do Hollywoodu. Posluchače provede od lyrické moderny Samuela Barbera přes filmem inspirovanou romantiku Ericha Wolfganga Korngolda a citlivý minimalismus Johna Williamse až k hudbě současného trumpetového mága Wyntona Marsalise, který se při kompozici svého kvartetu ohlížel do dětství prožitého v New Orleans, kolébce jazzu.